

Vals spelen

'Klaveren' zeggen in plaats van klaver, voetje-vrijen en kaarten die letterlijk uit de mouw worden geschud. Er zijn vele manieren om vals te spelen met bridge.

Onno Eskes

'BRIDGE HEEFT drie grote nadelen ten opzichte van schaken", legt Alan Truscott uit. „Ten eerste is het een teamsport." Truscott, een vermaarde Amerikaanse bridgeschrijver, weidt uit over de onvermijdelijke actie en reactie (lees ruzie) binnen partnerships. „Ten tweede speelt de geluksfactor een aanzienlijke rol." Hij vertelt uitgebreid over de manieren waarop men de geluksfactor probeert terug te dringen in het wedstrijdbridge. „Ten derde is het mogelijk om vals te spelen", besluit Truscott droog zijn betoog.

Een zekere charme kan de eerste twee nadelen niet worden ontzegd. De gebundelde kracht en de gedeelde emoties in teamsporten zijn voor velen het summum van sport. De geluksfactor maakt de competitie ook voor zwakkeren aantrekkelijk; eens zullen zij winnen van een kampioensteam en hun moment van glorie beleven.

Het laatste nadeel kan echter moeilijk worden weerlegd. In het moderne wedstrijdbridge komt vals spel voor. Punt. Gelukkig blijft het beperkt tot incidenten met een zodanig lage frequentie dat het niemand stoort. Dit is bereikt met een serie maatregelen die de bridgeautoriteiten in de loop van de jaren hebben getroffen tegen vals spel.

Als eerste werd het mondeling bieden afgeschaft. Ingespeelde partnerships hadden weinig moeite om nuances van de stem juist te interpreteren. Dat leidde tot onschuldige overtredingen, zoals het onzekere bod waarvan de hele tafel het vraagteken kan horen, tot de kwalijke praktijken, zoals de afspraak dat een bod in 'klaveren' meer kracht beloofde dan een bod in 'klaver'. Om dit 'Intonatie-Acol' (Acol is het meest gangbare biedsysteem in Nederland) te bestrijden, werden de bidding boxes ingevoerd. Deze bieddozen bevatten kaartjes voor alle mogelijke biedingen in bridge, waardoor er niet meer hoeft te worden gesproken tijdens het bieden. Tegenwoordig speelt vrijwel iedere club met deze bieddozen.

In 1965 was de bridgesport ineens wereldwijd voorpaginanieuws. Dat was sinds de jaren dertig niet meer voorgekomen. Twee Engelsen, Reese en Schapiro, werden in Buenos Aires betrapt op het uitwisselen van vingersignalen. Hielden zij hun kaarten met één vinger vast, dan bezaten zij één hartenkaart in harten. Twee vingers duidde op twee of vijf hartenkaarten, drie vingers drie of zes enzovoort. Het bewijs was overweldigend en het Engelse team trok zich terug.

Het mondiale bridge werd in de jaren zestig en zeventig gedomineerd door het Italiaanse Blue Team. Tijdens een ongelofelijke serie van dertien wereldkampioenschappen op rij gonsde het van de geruchten, voornamelijk van Amerikaanse zijde. De Amerikanen konden verkroppen noch geloven dat zij hun hegemonie in bridge op zo'n wijze aan de Italianen moesten laten. Verdachtmakingen aan het adres van de Italianen waren het gevolg. De Wereld Bridge Federatie besloot tot het invoeren van tafelschermen om er

zeker van te zijn dat praktijken à la Reese-Schapiro niet meer konden voorkomen. Een scherm werd diagonaal over de tafel geplaatst zodat de partners elkaar niet meer konden zien. Biedingen en kaarten werden gespeeld door een kleine opening onder in het scherm. Toch bleven de Italianen ook met tafelschermen heer en meester in de bridge-wereld.

De verdachtmakingen verstomden en het Italiaanse Blue Team was op weg naar eeuwige, ongeschonden roem. In 1975 liep de reputatie van het team echter zware averij op. Enkele oudgedienden hadden na vijftien jaar aan de wereldtop het wedstrijdbridge vaarwel gezegd. Zij werden bekwaam vervangen door het nieuwe paar Facchini-Zucchelli. Italië was natuurlijk de grote favoriet voor het WK van 1975 en leek dat ook te gaan waarmaken. Totdat een Amerikaanse journalist zag hoe het paar Facchini-Zuchelli tijdens het bieden aan het voetjevrijen was! Ook anderen zagen de verdachte voetsignalen van de Italianen. Koren op de molen van Amerika. De zaak werd voorgelegd aan de Wereld Bridge Federatie. Een zware reprimande voor Facchini-Zuchelli was het enige gevolg. Amerika verloor gedesillusioneerd de finale van Italië, maar vanaf dat moment zouden de tafelschermen tot op de grond doorlopen.

Jaren gaan voorbij zonder vals spel. De tafelschermen lijken afdoende tegen het seinen. Dan steekt er een nieuw fenomeen de kop op, gesjoemel met de kaarten zelf. In Italië schudt een speler uit de subtop ineens de ene na de andere brilliancy uit zijn mouw. Letterlijk, want hij prepareert zelf thuis een spel kaarten dat hij handig omwisselt met een van de spellen die gespeeld moeten worden. In zijn enthousiasme vergeet de speler dat zelfs de echte toppers hooguit een handvol spectaculair goede spellen in één seizoen spelen. Zijn collega-wedstrijdbridgers beginnen na het zoveelste kunststukje in korte tijd wat te vermoeden. Ze laten de politie vooraf de kaarten merken en lokken zo de valsspeler met succes in de val.

In Wales valt een topspeler door de mand omdat hij twee keer binnen een jaar exact hetzelfde spel speelt en daarmee ook twee keer de krant haalt. Statistisch gezien onmogelijk. De man wordt voor tien jaar geschorst. In Nederland 'schudt' een speler een spel dat een jaar eerder op Teletekst als bridgeprobleem had gestaan. Wederom spreekt de kansberekening in het nadeel van de speler. Een ander nam een spel uit een van de moeilijkste bridgeboeken ooit. Helaas had zijn tegenstander het boek ook gelezen. Op landelijk en internationaal niveau bestaat dit probleem niet meer, omdat de organisatie de spellen schudt en na afloop spelverdelingen uitreikt. Iedere onregelmatigheid komt hiermee direct aan het licht.

Toch zal er in de toekomst weinig veranderen. Valsspelers zullen met nieuwe trucs op de proppen komen. Tegenstanders zullen hen betrappen, simpelweg omdat de valsspelers te goed, boven hun kunnen, spelen. De autoriteiten zullen hun maatregelen treffen en iedereen is weer gerustgesteld. Zoals nu, medio 2000. Bidding boxes, tafelschermen, spelverdelingen, wat kan ons nog gebeuren?

Twee maanden geleden werden op het Nederlands Kampioenschap voor aspiranten twee jongens betrapt op het uitwisselen van informatie over de spellen, via SMS-berichten op hun mobiele telefoon ...